

ANALYSENOTAT

Kommunalpolitikere: Affaldshåndtering skal sendes i udbud

AF CHEFKONSULENT MALTHE MUNKØE OG CHEFKONSULENT ANDERS BJERRUM

Affaldshåndteringen bør sendes i udbud

Kommunerne har ifølge affaldsreglerne ansvaret for at der drives ordninger for håndtering af dagrenovationslignende affald/blandet erhvervsaffald, affald fra kommunens egne institutioner og husholdningsaffald. I praksis er det kun området for sorteret erhvervsaffald, som er konkurrenceudsat så private aktører selv skal håndtere denne del af affaldet. En væsentlig del af affaldshåndteringen forstås altså af det offentlige selv i den enkelte kommune.

61% af kommunalpolitikere mener, at affaldshåndtering bør sendes i udbud

En rundspørge blandt de danske kommunalpolitikere viser imidlertid, at de fleste, knap 2 ud af 3, mener at opgaven bør sendes i udbud. Det bakker Dansk Erhverv i høj grad op om; man bør i langt højere grad anvende konkurrenceudsættelse på affaldsområdet.

Tabel 1

Den kommunale affaldshåndtering kan enten forstås af kommunen selv, eller opgaven kan sendes i udbud og løses af private aktører.

Hvilket af følgende udsagn er du mest enig i:

	Andel
Den kommunale affaldshåndtering bør løses af kommunen selv	33%
Den kommunale affaldshåndtering bør sendes i udbud og løses af dem, der vinder udbuddet	61%
Ved ikke	6%

Kilde: Egne beregninger på baggrund af survey til danske kommunalpolitikere, juni 2017. n=326

Selvom der samlet set er en klar overvægt af kommunalpolitikere, som foretrækker at erhvervsaffald sendes i udbud, er det et spørgsmål der er stor politisk uenighed omkring. Holder man de to politiske "blokke" op imod hinanden er det trods alt kun 38 % af "rød blok" mod 81% af kommunalpolitikere fra "blå blok" i undersøgelsen, der mener at affaldshåndteringen bør sendes i udbud, snarere end at blive løst af kommunen selv (data er vægtet i tabellen, der viser de samlede resultater på tværs af politisk ståsted, for at sikre en repræsentativ fordeling på tværs af blokke). Selvom det altså stadigvæk i et vist omfang er et spørgsmål med politisk uenighed omkring er det samlede billede, at de fleste kommunalpolitikere foretrækker at affaldshåndteringen bliver sendt i udbud, snarere end at uden videre at blive varetaget af kommunen selv.

Baggrund om affaldshåndteringen i kommunerne

Den danske affaldshåndtering er af historiske årsager i stort omfang placeret i kommunalt regi og finansieret via gebyrer betalt af borgere og virksomheder.

I forhold til dagrenovations- og forbrændingseget affald fra virksomheder, så var der i januar 2016 ca. 40 kommuner, som har en obligatorisk indsamlingsordning, mens ca. andre 40 giver frit valg mellem kommunens ordning eller en privat ordning efter eget valg, mens ca. 20 kommuner slet ikke har en indsamlingsordning for dette affald fra virksomheder. Det er altså langt fra sådan, at erhvervsaffaldsområdet er blevet åbnet op for omfattende konkurrenceudsættelse, selvom det ville være en oplagt måde at høste effektiviseringsgevinster på at lade private aktører byde ind, hvis de kan løse opgaverne bedre eller billigere.

Affaldssektoren er præget af en lang række særregler og ordninger i form af kommunale affaldsplaner, som varierer fra kommune til kommune, fx i forhold til affaldsgebyrsatser som nævnt, vidt forskellig implementering og håndhævelse/tilsyn af miljølovgivning og krav til affaldssortering mv. Det skaber et uigennemskueligt og upraktisk system, og gør det vanskeligt for de private aktører at opnå skala- og effektiviseringsgevinster. En langt mere ambitiøs strategi for konkurrenceudsættelse på affaldsområdet vil kunne skabe store effektiviseringsforbedringerⁱ, bedre sikkerhed for investeringer i affaldsteknologi og dermed også en bedre genanvendelse på sigt - - både gennem adgang til et stabilt og tilstrækkeligt flow af affaldsressourcer, og ved at affaldsproducerende virksomheder som eksempelvis dagligvarehandlen kan afsætte deres værdifulde ressourcer på affaldsmarkedet.

Store forskelle mellem affaldssystemerne i de forskellige kommuner

Selv på erhvervsaffaldsområdet – hvor der i et vist omfang er åbnet op for private aktører – er graden af konkurrenceudsættelse lav

Metode

Data er indsamlet i juni måned som en survey gennemført blandt alle kommunalpolitikere. Data er vægtet efter politisk tilhørsforhold efter politisk partitilhørsforhold for at sikre repræsentativitet. Svarprocenten var 13 pct., hvilket ikke er unormalt for den type undersøgelser.

Svargrundlaget, 326 personer, indebærer en maksimal stikprøveusikkerhed på +/- 5 pct. ved et 95 pct. konfidensinterval.

Svarandel påvirker ikke usikkerheden om resultaterne, der er givet ved basen, antallet af besvarelser. Hvis ikke den indsamlede data er repræsentativ for helheden vil resultatet være problematiske uanset stikprøvestørrelse, og omvendt vil resultaterne være gældende så længe de er repræsentative for populationen uanset stikprøvestørrelsen. En svarprocent på 10% er derfor ikke som sådan bedre eller dårligere end fx 20% eller 50%, så længe alle er repræsentative – eller i hvert fald påvirker det kun antallet af besvarelser og derved stikprøveusikkerheden, ikke den generelle troværdighed af de indsamlede resultater som sådan.

Som nævnt er svarprocenten ikke usædvanlig lav for denne type surveys, stikprøven fremstår ikke som alvorligt skæv når vi ser på partitilhørsforholdet for dem der har deltaget holdt op imod alle kommunalpolitikere, og der er ikke nogen åbenlyse grunde til, at den indsamlede data ikke skulle være repræsentativ for samtlige kommunalpolitikere. Der er således kun tale om relativt små skævheder, idet den største parti-vægt er på 0,67 (hvor en vægt på 1 indebærer, at der ikke sker en ændring ved vægtningen), hvilket ikke er specielt højt.

▼ OM DETTE NOTAT

"Kommunalpolitikkerne: affaldshåndtering skal sendes i udbud" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer 51 i 2017. Redaktionen er afsluttet den 3. oktober.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

▼ NOTER

ⁱ Se fx Dansk Erhvervs Perspektiv nr. 18, 2016 og Rådet for Offentlig-Privat Samarbejde 2013